

Lausuntoluonnos

17.2.2023

Tekninen palvelualue
Kaavoituksen palveluyksikkö
Yhdyskuntatekniikan palveluyksikkö
Paikkatieto- ja tonttipalveluiden yksikkö
Ruoka- ja puhtauspalvelujen palvelualue

Asia: Elinvoimapalvelujen toimialan organisaatiomuutos 2023

Ruoka- ja puhtauspalvelujen osalta palvelualue on todennut, että toiminnassa on enemmän yhteistä rajapintaa elinvoima-palvelujen yksiköihin kuin teknisiin palveluihin. Toiminnan kannalta on myös perusteltua, että toimintaa valvova ympäristöterveydenhuolto sekä palvelun tuottava ruoka- ja puhtauspalvelut ovat eri toimialan alaisia.

Tekniset palvelut palvelualueen osalta elinvoimatoimiala on tarkoituksenmukaista jakaa kahteen eri toimialaan seuraavilla perusteilla:

Yhdyskuntasuunnittelun lautakunnan alaisena toimintana on voimassa olevan hallintosäännön mukaisesti yhdyskuntatekniikka, kaavoitus sekä paikkatieto- ja tonttipalvelut. Lautakunnan alainen toiminta liittyy toisiinsa yhtenä maankäytön suunnittelun, toteutuksen ja lupakäsittelyn prosessina. Ruoka- ja puhtauspalvelut ovat elinvoimalautakunnan alainen palvelualue. Vuoden 2020 alussa voimaan tulleessa hallintosäännössä muodostettiin elinvoimapalvelujen toimiala ja helmikuussa 2022 voimaan tulleessa hallintosäännössä muodostettiin yhdyskuntasuunnittelun lautakunta jonka alaisuudessa toimii tekninen palvelualue. Yhdyskuntasuunnittelun lautakunnassa käsiteltävänä olevien asioiden määrä saatu päätöksenteon kannalta järkevämmäksi, joka edesauttaa asioihin perehtymistä, päätöksenteon tehokkuutta ja palvelujen järjestämistä.

Aikaisemmilla organisaatiouudistuksilla ei ole käytännössä saavutettu tavoiteltuja synergiaetuja palvelujen tuottamisessa tai johtamisessa. Toiminnan kehittäminen ns. yhden palvelun periaatteena ei ole toteutunut ja toiminnan ohjaaminen on voinut olla jopa hajanaisempaa epäselvien vastuiden vuoksi.

Selkeiden asia- ja palvelukokonaisuuksien muodostuminen todennäköisesti vahvistaa sekä elinvoiman ja -keinojen johtamista ja kehittämistä että maankäytön kokonaisuuden johtamista ja keskittymistä ydintoimintaan. Toimiva yhteistyö kaupungin eri yksiköiden sekä muiden sidosryhmien välillä perustuu toimiviin prosesseihin ja selkeään toimivaltaan eikä organisaatorakenteeseen.

Organisaatiomuutossuunnitelman mukainen toimialajako muodostaisi teknisten palvelujen toimialan, joka vastaa selkeästi siitä, että yhdyskunta rakentuu tehokkaassa, taloudellisessa ja asiakaslähtöisessä palveluprosessissa sekä maankäyttöön liittyvä lupa- ja kaavoitusprosessi on sujuvaa, tehokasta ja asiakaslähtöistä. Toisaalta suunnitellussa muutoksessa organisaatioiden välinen hallintoraja vahvistuu ja elinvoimapalveluiden ja teknisten palveluiden välillä. Organisaatioiden johtamisessa olisi jatkossa pidettävä huoli ja mahdollistettava tehokas yhteistoiminta muutoksessa toisistaan eriytyvien hallintokuntien välillä.

Organisaatiomuutossuunnitelman mukainen Elinvoima-toimiala keskittyy elinkeinoihin, työllisyyteen sekä kylien kehittämiseen, joka muodostaa hallittavan ja selkeän kokonaisuuden. Toimiala voi keskittyä selkeästi hoitamaan aktiivista elinvoimapolitiikkaa, elinkeinojen kehittämistä ja huolehtia tiivistä yhteyksistä yrityksiin ja muihin toimijoihin, sekä markkinoida Rovaniemen mahdollisuuksista kotimaassa sekä kansainvälisesti.

Lisäksi palvelualue toteaa, että hallinnon osalta nykyisen henkilöresurssit tulee turvata ja tarvittaessa varmistaa tehtäväkuvauksilla, että henkilöt voivat toimia yli organisaatorajojen. Henkilöstön hyvinvoinnin osalta tulee myös varmistaa, ettei henkilöstölle millään tasolla kerry liikaa työkuormaa.

Esitetyn toimialan johtamisesta ja ohjaamisesta vastaavalla henkilöllä tulisi olla maankäytön asiantuntemusta ja näkemys kokonaisuudesta.

Yhdyskuntatekniikan yksikön toiminnan näkökulmasta vielä suunniteltua organisaatiomuutosta tärkeämpää olisi huolehtia kaikkien toimialojen johtamisen prosessien ja johtamisjärjestelmän toimintaedellytyksistä. Laajan toimialan johtamisessa substanssiosaamista tärkeämpää on kyky laajan organisaation johtamiseen ja toimintakokonaisuuksien hallintaan. Tekniset palvelut -muodostuu useista asiantuntijatoimintaa ja -palvelua toteuttavista yksiköistä, joissa jokaisessa on jo substanssinsa hyvin tunteva yksikön vetäjä. Teknisten palveluiden kokonaisuuden johtamisella tulee siis luoda yksikkörajat ylittävä ja vahvan vuorovaikutuksen mahdollistava johtamis- ja yhteistyökulttuuri sekä mahdollistaa vahva vuorovaikutusyhteys myös kaupungin ylimpään johtoon.

Kaavoituksen yksikön näkökulmasta toiminta ja palvelut perustuvat asiantuntijatyölle ja erikoisasiantuntijoiden (konsultit) työnohjaukselle. Kaavoitus tekee yhteistyötä viestinnän, rakennusvalvonnan, tontti- ja paikkatietopuolen sekä elinvoima-, sivistys-, hyvinvointi- kuin myös liikuntapuolen kanssa. Kaavoitus on kaupungin toimintojen läpileikkaava palveluyksikkö. Maankäytön kokonaisuuden johtamisesta ja ohjaamisesta vastaavalla henkilöllä tulisi olla alan koulutusta, asiantuntemusta ja kokemusta. Kaavoitusyksikkö on aliresursoitu. Henkilömäärää tulisi nostaa nykyisestä nimellisestä 11:sta (tilanne 15.2.2023 on 7 (seitsemän)) vähintään 13 työntekijään.

Paikkatieto- ja tonttipalveluiden näkökulmasta organisaatiomuutoksella tulee vahvistaa toimialojen ja palvelualueiden keskittymistä ydintoimintaa, johon liittyy myös toiminnan johtaminen sekä riittävien resurssien varmistaminen.

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Esitettyssä elinvoimapalvelujen toimialan organisaatiouudistuksessa ruoka- ja puhtauspalveluiden näkökulmasta palvelualueen sijoittaminen elinvoimapalvelujen alle tukisi paljon paremmin palvelualueiden ja toimintayksiköiden yhteistyötä. Elinvoimapalvelut toimialalla on kaupunkiorganisaatiossa suurin osa niistä palveluista, joiden kanssa ruoka- ja puhtauspalvelut tekee yhteistyötä, jos ei oteta lukuun sivistyspalveluja suurimpana asiakkaana ja sitä myöten yhteistyökumppanina.

- Nykyisistä elinvoimapalvelujen alueeseen kuuluvista kokonaisuuksista teemme eniten yhteistyötä työllisyyspalvelujen kanssa vaikeasti työllistettävien tukijana ja mahdollisina työhönpaluu reittien etsimisen paikkoina.
- Alueellisten palvelujen kanssa meillä on yhteinen tavoite lähiruoan mahdollisuuksien osalta sekä pieniä hankalasti työllistettäviä toimipaikkoja suuremmilla kylillä.
- Ruoka- ja puhtauspalveluiden toimintaan liittyy laaja yritys yhteistyö verkosto, niin ostojen kuin tuotekehityksen saralla.

Ruoka- ja puhtauspalvelut liitetään usein teknisiin palveluihin, mutta Rovaniemen kaupungin organisaatio-rakenteessa on teknisistä palveluista siirtynyt vuosien varrella pois kaikki kunnossapito- ja huoltopalvelut, joiden kanssa käytännön arjessa ruoka- ja puhtauspalvelun henkilöstö on yhä jollain tasolla tekemisissä.

Tekniset palvelut -palvelualue käsittää nykyisessä kaupunkiorganisaatiossa kaavoituksen, paikkatieto- ja tonttipalvelut sekä yhdyskuntatekniikan. Näiden alojen kanssa ruoka- ja puhtauspalvelujen toiminnalla ei ole minkäänlaista arjen yhteyttä. Uuden esitetyn tekniset palvelut toimialan yksiköistä teemme yhteistyötä vain ympäristöterveydenhuollon terveystarkastajien kanssa kentän arjen turvallisen sujumisen takaamiseksi. Mutta tosiasiaassa ympäristöterveydenhuolto on ruoka- ja puhtauspalvelun toimintaa valvova viranomaistaho.

Ruoka- ja puhtauspalvelun näkökulmasta uudistusesityksen perustelut toteutuisivat jos nähdään organisaation jakaminen tarpeelliseksi. Nykyistä elinvoimatoimialan organisaatiota on kehitetty ja samalla huolehdittu käytännön tehtävien sujumisesta kahden toimialajohtajan aikana n. kaksi vuotta. Ehditäänkö tällä aikataululla saada mitään valmiiksi, jos jatkuvasti aloitetaan keskeneräinen toiminta-alusta. Toivoisi, että arjen toiminnan ohessa olisi jonkinlainen rauha toteuttaa näitä uudistuksia. Ruoka- ja puhtauspalvelu liitettiin elinvoimatoimialaan meidän näkökulmasta kohtuullisen repaleisen ajanjakson päätteeksi reilu vuosi sitten. Ruoka- ja puhtauspalvelut on jostain syystä ollut aina vaikeasti sijoitettava kokonaisuus kuntaorganisaatiossa. Palvelualue on toivotettu elinvoimatoimialalle lämpimästi tervetulleeksi ja se on saanut toimialajohtajalta riittävästi tukea johtamiseen ja hallinnon muulta henkilöstöltä asiallista ja ystävällistä apua tarvittaessa.

Ruoka- ja puhtauspalvelun näkökulmasta koko toimialan tähänastisen kehittämisen suunta on ollut hyvä, vaikka esitetyt ajatukset ja toimenpiteet ovat vaatineet jollain tasolla tekemiseen ajatusmallin laajentamista. Toivomme, että mielipiteemme ruoka- ja puhtauspalveluiden jatkamisesta elinvoimatoimialalla otettaisiin mahdollisessa organisaatiouudistuksessa huomioon.